

a bagatell ügyekre vonatkozó tjjavaslatot tartja felveendőnek a kormány, ezután jönnének a kiegyezési törvények, a költségvetés, a büntető codez s végül a határőrvideki vasut-ügy s egyéb apróságok. A bagatell tjjavaslatot szeretne volna már szombatra kitűzteni, azonban a bizottság munkálataival nem készlülve, a jövő hétfőn volna a napirend első tárgya; utána és pedig csütörtökön a szeszadó, a bankra és a vámszövet-ségre vonatkozó törvényjavaslatok következnének.

A mi a kiegyezési trvények szentesítését illeti, a kormánynak nincs kifogása az ellen — ha az kívántatnék, — hogy azok csak mindkét — az osztrák és magyar — törvényhozási tárgyalásainak befejezése után, tehát egyidejűleg terjesztessenek szentesítés alá.

Az értekezet helyeslő tudomásul vevén a miniszterelnök előterjesztését, az ülés véget ért.

A képviselőház igazságügyi bizottsága tegnapielőtti ülésében alkészült a bagatell-törvényjavaslat legnagyobb részének a ház által megállapított elvek szerint való átdolgozásával. Még csak a községi bíráskodásra vonatkozó rész elintézése van hátra, melyre vonatkozólag a bizottság egyszerű eljárási szabályoknak néhány szakaszba foglalását határozta el. E szakaszok a bizottságnak csütörtökön tartandó ülésében fognak megállapíttatni.

— A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnapielőtti d. e. 10 órákor tartott ülésében megkezdte a cukor-adó tjjavaslat részletes tárgyalását.

Az első 4. §. a pénzügyminiszter által be-terjesztett módosítás szerint vétetett tárgyalás alá. A 2. §-nál Somssich a miniszter figyelmébe ajánlja a cukorgyáraknak a termelési viszonyok szerinti osztályozását.

Szóll miniszter nem tartja ezt a jelen javaslat által alkalmazhatónak.

Zichy Nándor gr. kimondatni óhajtja, hogy a 6 milliónyi cukoradó a monarchia két állama közt akár a fogyasztás arányában osztassék meg. Nem lát a javaslatban biztos garantiát arra nézve, hogy a cukorgyártás be fogja fizethetni az évenkénti 10 és fél milliót fokozódó adót. Az adónak évenkénti fél millióval emelését e törvényben nem tartja kimondandónak, mert ez által legyőzhetlen akadály gördíttetik a cukorgyártás elé.

Szóll miniszter nem fogadhatja el azon indítványt, hogy e javaslatban a fokozatos adóemelés ejtessék el, mert ezáltal az adónak 6 millióval való megállapítása elvesztenéljogosultságát, miután ez csak mint átmenet tartható fenn a fogyasztás mérve szerint emelkedő adóhoz.

Hegedűs Sándor azt tartja, hogy a javaslat statusquoól indul ki még az adójódelelem legszűlső határánál is. A contingentálás összege nincs nagyobbra véve a gyártás adóképességénél s nem hiszi, hogy ez a gyártás fejlődését akadályozná.

Kautz mint compromissumot elfogadja a §-t.

Móricz még hiányaital is sokkal jobbnak tartja a javaslatot az eddigi cukoradónál.

Wahrman azt hiszi, hogy a javasolt módosítások, a mellett, hogy nekünk nem használnak, csak az osztrák érdekeket sértik. Egyedül az osztályozás volna reánk előnyös, mert csak ea fejlődhetné nálunk a cukorgyártás.

Kerkapoly legalább a jövőre kívánná az osztályozást keresztül vinni.

Zichy Nándor gr. kimondandónak tartanyit, hogy a keletkező gyárak kedvezményben részesülnek.]

Szóll miniszter a nagy nehézségek tekintetéből, melyek az indítvány keresztültvitale elé akadályokat gördítenek, nem járulhat hozzá.

A bizottság az indítványok mellőzésével a §-nak az adóra vonatkozó intézkedését elfogadja.

Wahrman indítványára kimondatván, hogy „a midőn a 10 és fél milliónyi tisztá jövedelem eléretik, uj hozási intézkedések lesz helye,“ a tárgyalás folytatása ezzel a holnap d. e. 10 órákor tartandó ülésre halasztottat.]

— A muszka lázítja Boszniát. Mint a „P. L.“-nak Kninből jelentik, Jonin, a szláv komiték küldötte keresztül vitte bosnyák insurgensekné, hogy a lázadás tovább tartsa magát, s hogy a Bosznia északi és déli részében működő insurgensek egymással egyetértőleg operáljanak.

E muszka gazdaság annál nagyobb, mert a török csapatok a napokban több helyütt szétverték a lázadókat, kik lassankint tüzhelyeikhez kezdtek visszatérni s működésük az által is meg volt bénítva, hogy a vezérek közt viszályok törtek ki. Vajjon meddig fog még a muszka büntetlenül lázadást szíthatni tözsomszedságunkban? És vajjon meddig fog telni monarchiánknak, hogy a lázadó menekülteket a saját pénzén tartsa?

— A képviselőház mentelmi bizottsága tegnapielőtti ülésében Falk Miksa mentelmi ügyét vette tárgyalás alá. A tényállás röviden ez: Bokros és Lelkes nyitramegyei lakosok Falk Miksa, mint a „Pesther Lloyd“ szerkesztője ellen sajtópert indítottak a nevezett lapban megjelent — reájok nézve sérelmes — egy távirat s a „Vest-

ung. Grenzboten“-ból átvett egy hír közléseért. Simonffy ellenzi a mentelmi jog felfüggesztését, mert az illetőknek a kérdéses közlemények eredeti szerzőit kellett volna beperelni. A bizottság többsége azonban a mentelmi jog felfüggesztését határozta el, miután a közlemények szerzőinek tartózkodási helye ismeretlen, s a sérelmesek nem kényszeríthetők annak felderítéseig a várakozásra. A bizottság jelentését Funták előadó terjesztendi a ház elé.

A háboru.

A Szerbiában és Oláhországban végbemenő dolgok nem kis érdekekkel bírnak ez idő szerint. Oláhországban az ellenzék mind erősebben hangoztatja, hogy a muszka szövetség után való hadi kooperatív tarthatatlan helyzetet teremthet, melynek mielőtt véget kell vetni. A kormánykörökben is azon tanakodnak most, hogy a kamarákat egy rendkívüli ülészakra összehívják. A Bratianu-kormány sem bírja már tovább viselni a felelősséget. A bukaresti kormánynak célja tehát a kamaráktól fölmentést kieszközölni a multa nézve, bár beismerik, hogy ez föltöte nehezen fog menni. Azonkívül célja uj pénzforrásokról gondoskodni. Az adók még normális időkben sem voltak elegendők s nem is folytak szabályosan, hogy azokból a közsükségeket fedezni lehetett volna. Most természetesen még kevésbé folynak. Minden pang, minden fenakad.

Ennél még érdekesebb és figyelemreméltóbb az, a mi Oláh-Beszarabiában történik. Ugyanis ennek Bolgrád nevű fővárosában egy bolgár testület alakult, mely a csárhoz egy emlékiratot terjesztett fel. Ebben az mondatik, hogy az oláh kormányzat még a töröknél is túrhelenebb és nyomasztóbb. A bukaresti urak ehhez szörnyű hosszú képet vágnak s nem alap nélkül; a bolgár memorandumban a muszka politika kezevonását vélik fölfedezni.

Másfelől avatott körökben beszélik, hogy a muszka főhadiszállásról uj követelésekkel állnak elő Oláhországgal szemben. Nevezetesen a csár még 40,000 oláh katonát kíván kooperáltatni, minek fejében Károlynak jelentékeny (?) pénzbeli honoráriumot és Orosz-Beszarabiának egy részét helyezi kiltátsába. Az oláh kormány persze nem mer bele vágni az üzletbe s ezért is szükség lesz összehívni a kamarákat, hogy ezek határozzanak.

A mi Szerbiát illeti, ennek a háboruba avatkozását még diplomatiakörökben is elhatározott dolognak tekintik már. A belgrádi oláh (Katarasi) és a muszka (Persiani) diplomatiái ágens erősen verik a vasat ez irányban. Mindgyere tartatnak ministertanácsok, s bár titokban tartják a hozott határozatokat, a kormány intézkedéseiből eléggé lehet azokra következtetni. A csapatok ismét parancsot kaptak az indulásra a határok felé; a szabadságot tiszteknak mulhatatlannal csapataiknál kell lenni. A kragujevaczi műhelyekben éjjel-nappal dolgoznak a hadiszereken. A katonakötelesek nem mozdulhatnak lakhelyükről. A szerbek azt hiszik, hogy most, miután a határoknál kevés török katona van, sikerrel ronthatnak török területre. A szerb kormánynak, mint Belgrádból jelentik, nem minden tagja pártolja Szerbia részvételét a háboruban, de Oroszország sürgetéseinek és lncselkedéseinek még sem lesznek képesek sokáig ellenállni. Maga Milán fejedelem a szerb hadi actió mellett van.

Legujabb hírek.

A „Presse“ jelenti, hogy Miklós nagyherceg „betegedik“ és Gorni-Studenben van. (Köztudomásu, hogy a nagyherceg az eddig háttérbe helyezett Kotzebue tbnokban „adatus“-t kapott.)

Ez érdekes hír kapcsán felemlítünk egy adomát, mely illusztrálja a berlini katonai körök véleményét az orosz hadvezényléről. Egy előkelő berlini ur azt sürgőnyzi a másíknak: Az orosz hadsereg a Balkánon tul áll; a másik rögtön viszszafelel: Gratulálok. Hol állnak a törökök?

Szerbia újabb hírek szerint azért vonakodik actióba lépni, mert az angol cabinet értésül adta, hogy e hitszegés Milánnak bizonyosan trónjába fog kerülni, ha Oroszország győznie is.

A hangulat Bukarestben.

Bukarestben a hangulat napról-napra sötétebb lesz. Az oláh hadsereg jó magatartása fölötti öröm hamar elmúlt. Mindenütt a legközelebbi mult eredményei felől tudakozódnak, s mindenkori a legközelebbi jövő kiltátsaival foglalkozik. A válasz mindenütt igen szomorú, mert az eddig elért eredmény anynyi mint semmi s a téli hadjárat teljes végromlással fenyegeti e földművelő népet, nem csak azért, mert az ország virágja tönkremegy a háboruban, hanem mert a szántóföldeket munkaerő hiányában nem lehet megmivelní. A háboru bevégetése után a gazdag és termékeny országot éhhalál fenyegeti. A középpárti organuma a „Presse“ legutóbbi számában égis magasztalja az 1866-ban előzött Kuza fejedelmet, s élénken festi a nép helyzetét az uralkodó körök előtt. A nevezett lap máris erős hangon sürgeti, hogy a kormány békét kössön.

Mehemed Ali hadmozdulata.

Mehemed Ali hadmozdulatát a Fekete-Lom felől katonai szaktekintélyek kitűnő hadmozdulatnak tartják stratégiai szempontból. Jobb szárnyával Russucukra s balszárnyával a Kirisen-magaslatokra támaszkodva, a derbeni szoros meg lévén

erősítve, Eszki-Dsuma megszállva, és a háta mögött Rasgráddal, neki nem kell semmitől tartania. Mindenesetre [bőlebben cselekedett, hogy ezen hadmozdulatot végrehajtá, mint cselekedett volna akkor, ha támadást intézett volna a megerősített orosz hadállások ellen. A tény az, hogy Mehemed Ali semmi szín alatt nem cselekedtathatja azt, hogy csatát veszítsen. Ozmán pasa veresége Plevnánál még nem dönthető el a hadjárat sorsát. De ha Mehemed megveretve, kénytelen volna a sumlai megerősített táborba visszavonulni, akkor az oroszok Rasgrád és Eszki-Dsumába figyelő hadtestet állítva, a Balkánon át Ruméliába nyomulhatnának. Jelenleg azonban semmi ilyes veszélytől nincs mit tartani.

Hafiz pasa Kolacsinnál 12 zászlóaljat központosított, ennélfogva a montenegroiak győzelme nagyon is hamar véget fog érni.

A Sipka-szorosból a „D. T.“ mult csütörtökről jelenti: az orosz hadállások bombázatása tovább tart. Eső és hó esik és megakadályoz minden komolyabb hadmozdulatot. — Péntekről: Sürün esik a hó, már elborítá a földet kőthüvelyknyire. A műveletek tehát igen késleltetve vannak.

Az ársiai harcztéréről.

A „D. Tel.“ harcztéri tudósítói jelenti Erzerumból szept. 28-áról: Haszán ezredes kémszemlét tett Ardahan közelében, nem találkozott az oroszokkal: és visszavonult a Kau-Dagha-Penek mellett. Karsznál minden nyugodt. Tergukasoff tábornok és Izmail pasa közt több csatározás volt eredmény nélkül. Erzerum lakossága igen el van foglalta azzal, hogy Karsz számára nagy mennyiségű élelmiszereket gyűjtsenek be. Izmail pasa hadseregének élelmet szintén nagymennyiségben szállítanak.

Póra, péntek délután. A Tergukasoff tbnok s Izmail pasa közt kilencz órán át folyt csatának szept. 21-én csak az éjszaka beállta vetett véget. Mindkét fél hadállásaiba vonult vissza. Az oroszok veszteségét 400 főre becsülik. A törökök 15 halottat és 40 sebesültet vesztek. Hafiz ezredes megsebesült. Szept. 22-én újabb csatározás volt, melyben az oroszok 20 embert vesztek. Hulpot Izmail jobbszárnya fenyegeti. Örményország belsejéből Erzerumba minden nap jönnek karavánok élelmiszerekkel.

Táviratok.

Bukarest, okt. 2. Az orosz erősítések már majdnem mind átkeltek a Dunán és egy hét leforgása alatt rendelkezési helyükre érnek a Jantarához, vagy Plevna elé. Minden jel arra mutat, hogy a csarevics hadserege ujból teljes erővel megragadja az offensívát.

Bécs, okt. 2. A „Pol. Corr.“-nek távirják Bukarestből máj kelettel: Dobrudzásban Zimmerman tábornok hadtestéből 6000 gyalog és lovas Maugin tábornok alatt kémszemlét intézett Kusz-tendésből Bazardsík felé. Az oroszok Bazardsíkot megerősítve s Riza pasa alatt 6000 töröktől megszállva találták. Az oroszoknak nem volt parancsuk támadni, s azért rövid viadal után visszavonultak, 4 töröktől elfogtak s sok vágómarhát zsákmányoltak. Az oroszok vesztesége 16 ember, a törököké mintegy 100.

Pétervár, okt. 2. Hívtalanosan jelentik a Kaukázusból: Augusztus közepén középső Dagesztánban nyugtalanság tört ki, mely alkalommal a fölkelők a György-hidat és a Gunip kerület különböző pontjain állomásozó csapatokat megrohanták. A nyugtalanság először a hincorszámi Koche-tiában vétetett észre, hol leszgin rabló-bandák jelentek meg, s szept. 21-ike óta a kazi, Kunich — Kaitaib, Talabarán és Kuerin kerületekben közép és déli Dagesztánban elterjedtek. Csapataink és militiánk különféle oldalról előnyomulván s Nakasidze herceg hadosztálya is közbe lépve, a nyugalom először Gunip kerületben, később egész közép és déli Dagesztánban ismét helyreállított. Nakasidze és Teraszturoff hadosztályainak ügyes operatív következtében a fölkelők több vereséget szenvedtek. A nevezett hadosztályok szept. 23-án Lavasa falunál s szept. 24-én Kutisi falunál 6000 emberből álló fölkelő bandát szétszórtak. Ily sikeres hadműveletek folytán Dagesztánban csaknem mindenütt elnyomtatott a lázadás. Összes veszteségünk ez idő alatt a következő: Csemer ezredes meghalt, két hadnagy megsebesült, 4 szotnya belöldi militia parancsnokai, továbbá 130 rendes katona és nemzetőr meghalt vagy megsebesült.

Az oláh „jegyzék.“

Az oláh külügyminiszter Kogolnicán következő „jegyzéket“ intézett a külföldi oláh diplomatiái ágensekhez: „Bukarest, szept. 22. 1877. Ügy-nök ur! Kezdeté óta a háboruban, mely most Bulgáriában foly s az előtt is, hogy a román csapatok átkeltek a Dunán, tudattam önnel, hogy a török hatóságok azt határozták, hogy egy oláh sebesültnek vagy fogolyknak sem adnak kegyelmet. A konstantinápolyi kormány sietett akkor ezen tényt elvitatni s én részemről kénytelen valék az eseményekre bízni, hogy azok cselekedjék meg formáliter a magis porta nyilatkozatait. Szerencsétlenségre, előrelátásom nagyon is igazolatott.

En értesitettem önt, ügynök ur... sürgőnnyel azon embertelen és törvénytelen bánásmódról, melyben a török katonai hatóság sebesültjeinket és ambulanciainkat Plevna mellett részestették. De a felháborító cselekedetek napról napra

ra fokozzák az általános megbotránkozást. — Midőn osztozom azok undorodásában, kik ama tények szemtanúi voltak, nem habozhatom egy perozig sem, hogy azok megszüntetését az által keressem, hogy a genfi conventiót aláírt hatalmaknak tudtára adjam ama tényeket, melyeket a török vezérek és katonák minden nap elkövetnek.

Szeptember 18-ikán a griviczai csatatéren Joan Miklós örnagyot és Neptase szászadót, kik nehéz sebesültek lévén, nem voltak képesek biztos helyre vonulni, a harczólo csapatok visszavonulása után az előnyomuló basibozukok szó betűszerinti értelmében darabokra vágták. Egyébiránt az oláh sebesültek, kik ellopózza a csatatérről megmenekültek, egyértelműleg állítják, hogy a csata befejezése után a pusztító és gyilkosok egész bandái járják be a csatától, hogy a halottakat kifosztogassák és a sebesülteket szörnyű módon megcsontkítva, iszonyu kínok között megöljék.

Ennélfogva nem lehet többé kétség az iránt, hogy ily fajta cselekedetek a török sereg parancsnokai által nemcsak eltűnnek, de szentesíttetnek is.

Ez utóbbi az által is bizonyítékot nyer, hogy az ottomán sereg, megvetve az eurpai művelt államok által megállapított humanitárius szabályzatokat, nevezetesen a „Vörös kereszt“ személyzetét meggátolja hivatala teljesítésében a harcztéren. Sebesültjeinket biztos zsákmánynak tekintvén a felhatalmazott gyilkosok számára, szándékosan ráll a fehérlő bologra smiután egészségügyi személyzetünk közül két ember máris áldozatul esett buzgalmának, minden ily szolgálata a török pozitív mellett meg kellett szüntetni. Ebből az következik, hogy eseteink holttestemei mai napig is eltemetlenül hevernek a csatatéren.

Ezek több külföldi katonai attachék által látott és constatált tények, melyek a legborzalmasabb barbárságra vezetnek. Lehetetlen, hogy a genfi conventiót aláírt hatalmak e borzadalmas tettekről egyszerűen csak tudomást vegyenek.

Midőn apellálok a humanitás magasztos érzelmeire és az embertiszteletre, melyet azon kormány, melynél ön, ügynök ur, megbízva van, mindig tanusított, remélem, hogy a hatalmak nyomása a török hatóságokat ismét a szerződéseket utjára terelendi, melyekről ök oly szívesen szoktak megfeledkezni. Nem tudok eléggé nagy nyomatókat helyezni a fölhatborító cselekvényekre, melyeket fennebb jeleztem, melyek nézetem szerint egy nemzetközi bizottság fölállítását tennék szükségessé. Fogadja stb. K o g a l n i c s á n.

A bankügyi bizottságnak jelentése.

A képviselőház elé terjesztette Wahrman Mór előadó.

(Folytatás.)

A bizottság némi megnyugtatót talál abban, hogy ezen 50 millió csak minimális összeg, mely szükség esetében időről időre a bank általános tartalékaiból pótolatni fog, valamint abban is, hogy tekintettel ezen általános tartalékokra, a budapesti főintézet még rendes időben sem lesz utalva arra, hogy külön tartalékokat tartson, hanem az 50 milliót folyton egészen fogja felhasználni. Megengedi a bizottság, hogy ha Magyarország azt tartja érdekében levőnek, hogy a forgalomban levő bankjegyekből egy bizonyos összeg kihasittatván, kizárólag Magyarország rendelkezésére bocsátassék és Ausztriában semmi körülmények között felhasználható ne legyen, ezen összegnek meghatározásánál végső határig menni nem szabad. Nem lehet a vállalkozó intézettől követelni, hogy tulságos mennyiségű összeget itt esetleg parlagon hevertessen, midőn másutt talán hasznosan értékesíthetné s hogy ennélfogva a minimális összegnek ki nem elegendő volta a szükségesnek mutatkozott contingentitirozásnak természetes kifolyása. S megengedi a bizottság azt is, hogy aggodalmi csakis az ország gazdasági viszonyainak fejlődése esetén mondhatók tökéletesen indokoltaknak. Nem tekintheti tehát e hiányt elég komolynak arra, hogy miatta az egyezményt visszautasítsa, annál kevésbbé, mivel azt hiszi, hogy ugy a kormánynak, mint a törvényhozásnak sok utja és módja van olyan intézménynek létesítésére befolyást gyakorolni, és olyan intézkedéseket tenni, melyek a hitelszükség kielégítésére szánt forgalmi eszközöknek korlátozott mértékét az országra nézve kevésbbé érezhetővé tehetik. A bizottság fenn is tartja magának, hogy a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat elfogadása esetére egy ily irányú határozat hozatalára szólítsa fel a házat.

A bizottság mindazokat, miket itt eléggé terjedelmesen kifejtettünk, behatóan és lelkiismeretesen tárgyalta, és a helyzetet kellőleg megfontolva, a viszonyokat higgadtan megbírálvá, a törvényjavaslat előnyeit és hiányait kölcsönösen mérlegelve, a bizottság többsége az osztrák-magyar banktársulat létesítéséről és szabadalmáról szóló 386 számú tjjavaslatot, a hozzacsatolt alapsabályokat és egyezményt a részletes tárgyalás alapjául elfogadta és illetén elfogadásukat a háznak is ajánlja.

A részletekre vonatkozó tanácskozások az imént előadott és a bizottság többsége által helyezett nézetekből kifolyólag sokkal szűkebb körre szorítottak, mint a mennyire az több oldalról kiltátsba vétetett. Minhogy a bizottság többsége azon nézetet vallotta, hogy mai viszonyaink között

önálló magyar jegybank fölállításá alig tanácsolható kockázat lenne; hogy ezen helyzetünknek fogva a kérdés megoldásának legoportunusabb módja egy osztrák-magyar közös társulat létesítése és hogy ezen banktársulat tíz évi időtartamra más által cseleszerűen alig alapítható meg, mint a szab. osztrák-nemzeti bank által, mely már tényleg működik, nagy tökével már rendelkezik, szilárd hitelnek örvend, és rögtön egész erejével teljesítheti feladatát anélkül, hogy a kezdet és az átmenet nehézségei és költségei által sujtatnék: a részletes tárgyalásnál még inkább kellett ragaszkodnia azon álláspontjához, melyet [jelentése bevezetésében kiemelt, hogy a tanácskozás alatt levő előterjesztéseket hosszabb tárgyalások és alkudozások eredményének tekintse, compromissumnak, mely sok tekintetben különböző érdekű három tényező között nehéz vajadások után jött létre.

A bankügyi bizottság tanácskozásainak tárgyát a részletes vita alkalmával e szerint nem azon kérdés képezhetta, minő módosítások lennének Magyarország egyoldalu érdekében óhajtatndók, minő további igények hazánk kizárólagos szempontjából még formulázandók; hanem csak azon kérdés, vajjon a létrejött compromissumnak egyes pontjai nem lépnek-e túl a Magyarország által nyújtandó engedmények azon határán, melyet még a fenyegető bajokkal szemben is helyzetünk javítása céljából magunknak egész határozottsággal ki kellett tűzni. A bizottság többsége ennélfogva a tárgyalás folyama alatt mellőzte mindazon nagy részben igen helyes indítványokat, melyek ezen felfogásával ellentétben oly módosításokat követeltek, melyek az uj alkotás alapeszméjét megingatnák és visszatérve azon álláspontra, mely mellett a magyar kormány maga is tudvalevőleg másfél éven keresztül erősen küzdött, de melyet a szerződő másik fél féll szemben érvényesíteni nem birt, a compromissum létrejöttét kérdésessé tehetnék. A bizottság csak azon módosításokhoz járult és csak azokat hozza javaslatba, melyek az elfogadott kereten belül a bankot szilárdítják és javítják, vagy melyek legalább két fél érdekeit a hamadik fél szemben megóvva, újabb tárgyalások alkalmával valószínűleg keresztül fognak vitetni.

Az elfogadott módosítások közül a csupán iránybelieket is a csekélyebb jelentőséggel bírókat itt részletesen fel nem említtük. Ezen eltérések a kormány javaslatától, melyek önmagukat igazolják, ugys feltűnnek a jelentésünkhöz mellékelv szövegben. Az érdemleges módosítások és indokaik a következők:

Az osztrák-magyar banktársulat a l a p s z a b á l y a i 1-ső cikke utolsó sorában „a csekély“ és „tartalmazó“ szavak közszóhasznának „mindkét nyelven“.

Fölteszi ugyan a bizottság, hogy az eredeti szöveg megtartása esetében is ez az eljárás követetett volna, de a nagyobb bizottság és megnyugtató kedvéért ezt határozottan akarja kimondani.

A 2. cikk 4. bekezdésének harmadik sorában levő e szavak közű „főlokokat felállítani“, vétessék fel a következők intézkedés „még pedig a határozat keltétől számítva legkésőbb hat hónap alatt.

Nem lehet ugyan feltenni, hogyha mármaga a főtanács elismeri valamely főlk fölállításának szükségét, a határozat végrehajtása el fogna halasztatni: de elvégre még sincs kizárva annak lehetősége, hogy a főtanács szinleg engedve a kormány kívánatának és a közzvélemény áramlatának hoz ugyan ennek megfelelő határozatot, de fogantatását maga halasztgatja, vagy hogy a határozat hozatala után a fölállítást ellenző idegen befolyás érvényesül. A bizottság ennélfogva minden ily lehetőség kizárása céljából a fölállítás határ-idejének határozott megszábasát hozza javaslatba.

A 16. cikk első sorában levő e szavak helyébe „ötven részvényes“ tétessek „száz részvényes.“

(Folyt. köv.)

A törvényhatóságokból.

Kolozsvár város közigazgatási bizottságának gyűlése 1877. okt. 3-án.

Főispán gróf Eszterházi Kálmán 6 mel-tósága a gyűlést d. u. 3 órákor megnyitotta, s pár kevésbbé fontos jelentése felolvasása után a városi főörvos havi jelentése következtet, minőben hasonló objectivitással eddig még egyet se készített. Azonban szomorú dolgokat is tudomásukra kellett hoznia. Ez már a mult ülésben is fölmerült, de a polgármester valótlanul állítván, ugylett megoldva a kérdés, hogy a rendőrségtől szerzetesen be a való tényállást kiderítő adatok. Ez ismételen tudomásra hozott tény pedig az, hogy a helyi mészárosok még mindig vágnak és árusítanak el marhákat, előleges orvosi vizsgálat nélkül, hogy egyszer Wurzen példájára arra ébredünk fel, hogy a főtávos vészhozólag inficiálva van. A polgármester szokott fontosságával most is lehetetlenségnek nyilvánította, hogy az ő Argusi szeméi előtt ily merényletek volnának napi renden, mire a főörvos magának az állatorvosnak, (tehát, a ki vizsgálatra köteles), írásbeli nyilatkozatát mutatja elő. E szerint bizonyítva van, hogy a mészárosok csakugyan orvosi vizsgálat nélkül vágják és adják el a marhák egy részét. Ime, a bűn s a vakakal takarozó tévlenség, vétke indolencia ujabb példája! Már a mult gyű-

lében figyelmessé lett téve polgármesterünk, hogy miként sáfárodik néhány lelkiismeretlen megszáros, fel lett hiva a jelenlevő főkapitány, hogy szigorú vizsgálat tárgyává tegye e kérdést. És akövetkező hóban azt jelenti a főorvos, hogy e mérenylet még nagyobb dimenziót vett! Szomorú dolog. Harmincezer polgár egészségügyi érdeke nagyobb erőlt igényelne mint a mekkora engedékenységgel járnak el a megszáros társulat tagjaival szemben. A kir. ügyész helyettese Bodor László ebben az értelemben szoltat fel, s indítványozza, hogy a polgármester a jövő havi ülés elé e kérdésben tüzetes jelentést terjesszen.

(Vége köv.)

Jogi rovat.

Kivonat a hivatalos Értesítőből.

— Sinka Záriának Buda Dániel elleni ügyében, ez utóbbinak 1338 frt 23 kr-ra becsült magyarosdi ingatlanai oct. 13-án becsáron alól is eladatnak.

— A kir. kinstárnak Kelemen András elleni ügyében, ez utóbbinak 859 frt 54 kr-ra becsült mákói ingatlanai okt. 30-án, mint 2-ik határidőben eladatnak.

— Bucur Ciorának Bratu Joanu és Stan-ka elleni ügyében, ez utóbbiaknak 1640 frtra becsült resinári ingatlanai okt. 17-én eladatnak.

— Altman Izsáknak Löw János hagyatéka elleni ügyében, ez utóbbinak 1230 frtra becsült marpodai ingatlanai okt. 31-én eladatnak.

— Datinten Károlynak Danku Nekitta elleni ügyében, ez utóbbinak deáli ingatlanai okt. 26-án eladatnak.

— Zintz Sámuelnek Hentor Frigyes elleni ügyében, ez utóbbinak riomfalvi ingatlanai okt. 8-án eladatnak.

— Kandó Károlinának Lörcinc János elleni ügyében, ez utóbbinak 356 frtra becsült délyai ingatlanai okt. 5-én becsáron alól is eladatnak.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. okt. 4.

— A m. kir. igazságügyminiszter Hajkek Márton adófelügyelői helyzetét hnyadmegei kir. adófelügyelővé — II. oszt. pénzügyi titkári ranggal és illetményekkel nevezte ki.

— A városi bizottság pénteken f. év október hó 5-én s esetleg a következő napokon mindenkor d. n. 3 órákor a városház községi termében tartandó közgyűlésének tárgyai: 1. M. kir. belügyminiszteri leiratok: a., özv. Müller Sándorné nyugpénze, b., Mayer Fer. nyugdíjazási kérvénye, c., a Planer- és Sigmundföle telkek vására ügyében. 2. M. kir. miniszteri leiratok: a., a hidelvei ujan építendő vashid telekkisajátításai, b., az építendő köztárgy-hid, c., a Horváth-testvérek építési felfolyamodása iránt. 3. M. kir. pénzügyminiszteri körrendelet az adóbehajtási igények ügyvédi kezelése iránt. 4. A közigazgatási bizottság jan.-juniusi féléves jelentése. 5. A rendouthe kijavítása, felszereléséről s alsó alkalmainak kiadása iránt előterjesztés. 6. A torna-vivoda, lövölde és Fröbel-kert kamatbiztosításai ügyében kiküldött külön bizottság jelentése és véleménye. 7. M. kir. honv. miniszter leirat folytán a löallitási bizottságba elnöknek választása. 8. Számvevőszék jelentései: a. Zicha F. dologházi, b., a városgazdai téglakezelés, c., a házi-pénztár 1876. évi, d., Móricz alsó-jószág 872. 873. évi, e., Wessprémi és Antal M. városgazdai és f., a házi-pénztár szegényalapról vezetett számadásairkra. 9. A k.-monostori anyagát építésre fordított városi munkaerőről tanács jelentése. 10. Jakab Elek kérvénye „Kolozsvár története” tárgyában. 11. Az állami tisztviselők pótdadíja ügyében szakosztályi jelentése. 12. A városi tisztviselőknél tett fizetési előlegezések ügye iránt jelentés. 13. Áron Mihály felső-jószág bírlétheosszabbítás iránt beadott folyamodványa. 14. A hidelvei ut kövezése tárgyában utmunka-bizottság jelentése. 15. Az erd. lovaregylet átirata, 100 frt földesdíj iránt. Kolozsvárt, 1877. október 3-án.

— Az orvostanhallgató ifjuság szerdán tartott csinos társas estélye Benel János elnöklété alatt a legszebb rendben folyt le. Elnök csinos megnyitó beszédét a felköszöntések nagy száma követte. Az ifjuság derült kedélylyel mulatott és 12 órákor a legnagyobb csendben oszlott szét. A vig kedélyhangulatot Salamon János jeles zenekarának közreműködése is emelte. Egy vendég.

— A török sebesültek javára a belvárosi ev. ref. leányiskolából 3.3 kiló tépést és 8 frt 22 krt küldtek be szerkesztőségünkhez, mint a következők adományát: Vadas Zsuzsanna 3 frt, Biró Jolán 1 frt, Bokros Ilma 1 frt, Békésy Teréz 20 kr, Bányai Juli 20 kr, Sárkány Mari 30 kr, Hancz Amália 20 kr, Bénégni Zsuzsika 30 kr, Albert Nina 10 kr, Bartha Margit 10 kr, Fazakas Janka 20 kr, Fazakas Mari 20 kr, Leengyel Róza 10 kr, Hámrík Ilka 10 kr, Demeter Irén 50 kr, Folyovics Jeni 10 kr, Nagy Berta 20 kr, Fiedler Matild 10 kr, Incze Vilma 12 kr, Köpö Borcsa 10 kr, Pongrácz Matild 10 kr, összesen 8 forint 22 krajczár. — Ezenkívül Konecz János egy csomag tépést, Demeter Jeni k. a. egy csomag tépést, Nemes Jánosné 60 dkg gramm tépést, 60 drb. sebkötőt, az egyetemi orvostanhallgatók 7 frt 24 krt küldtek be szerkesztőségünkhez. Második gyűjtésünk eredményét t. i. a legtöbb kimutatott 134 frt 54 krt még e küldemények vétele előtt felküldtük a budapesti török consulnak s így most harmadik gyűjtésünk eddig 15 frt 46 krt tesz.

— Egy helybeli fiatal ember, ki végzett pap és tanár-jelölt, ajánlkozik mérsekelte díj mellett magokat a német nyelv társalgásban ki-kepezni akár egyetemi hallgató uraknak német nyelvi conversatoriumra. Értekezhetni vele az evang. iskolában d. e. 11—12-ig.

— Nyilvános számadás. Az orvostan-hallgató ifjuság szerdán tartott „társas estélyén” a szenvedő török sebesültek javára történt gyűjtekezésből összesen bejött 7 frt 24 kr, a városi szegényeknek 50 kr, mely összegeket továbbítás végett a „Kelet” szerkesztőségéhez tették le. Benel János, elnök.

— Értesítés. Az orvostermészleudományi társulat szombatira hirdetett természetettudományi estélyét közbejött akadályok miatt a jövő hét szombatján, f. hó 13-án fogja megtartani.

— A tordai r. kath. elemi iskolában, mint a „H.” írja, nem e t tanítót akar az illető iskolaszék alkalmazni. Már miért nem épen hotentotát? Igazán szegénytelen egy dolog, melyet épen tordai polgároktól vártunk volna legkevésbé!

— A „Hermanstädter Zeitung” vereinig mit dem Siebenbürger Boten” című 91 évfolyamu hazafias irányu nagy-szebeni lap derék kiadója és szerkesztője: Steinhauzen Tivadar nyomdatulajdonos vasárnap szept. 30-án 63 éves korában Nagy-Szebenben elhunyt. Özvegyet és négy gyermeket hagyott hátra. Temetése hétfőn történt meg nagy részvétel mellett! Nyugodjék békében!

— Dóvának is lesz takarékpénztára, — mint az „E. H.” írja — mult b. 30-án ugyanis b. Jósika Géza elnöklété s Sándor József jegyzősége mellett előterkezelt volt, mely 600 részvény kibocsátását határozza el s a módosított megállapítása végett egy albizottságot nevezett ki.

— Mehemed Ali a maros-vásárhelyiekhez. A török hadsereg főparancsnoka a maros-vásárhelyi polgárok részéről, a török győzelmek a kalmából a főhadiszálláshoz intézett szerencseki-vánatára, egy Rasgrádból tegnapelőtt keltezett sürgönyben következőleg válaszol: Nos braves armées ainsie que leurs généraux sont sensibles à vos démonstrations amicales et enthousiastes. Avec l'aide de Dieu nous espérons réussir à purifier le sol sacré de la patrie de nos ennemis. Mehemed Ali. (Derék hadseregeink, valamint ezek tábornokai meg vannak hatva az önk barátságos és lelkes tüntetések által. Reméljük, hogy Isten segítségével sikerülni fog hazánk szent földét az ellenségtől megtisztítani. Mehemed Ali.)

— Sepsi-Szent-Györgyön jövőre éjjeli távirai szolgálat is lesz.

— Háromszék megye területén Sepszékben Nagy-Borosnyó községben hosszab idő óta Dyphtheritis, Dysenteria és Typhus járványos betegségek felváltva dühöngnek annyira, hogy nincsen nap, melyen egy-két áldozatot ne ragadának el. A megye intézkedett a szükséges óvintézkedésekről e járványok megállítására végett, de a megye főorvosa azáltal véli a bajt megakadályozandónak, dacára, hogy e községben gyakorló orvos létezik, hogy doktorul egy közönséges aszszonyt fogadott fel 80 krnyi napi díj mellett, ki mint a község doktora a betegségek előjelét felismerni s annak kifejldését megállítani hivatva van. Az ügyvédi zugírások eltöröltettek, orvosi kontárok lehetnek, hisz az ember élete ugy is uristen kezében van. A főorvos urat felkérjük illetékes helyen ez ügyet behatón tárgyalatni s intézkedni, hogy az emberek élete ne bízzék ily kontár, tudatlan javas aszszonyokra.

— Fagy, Beszterczén szeptember 27-én éjjel meglehetősen kemény éjjeli fagy volt, ugy, hogy a házfedelek a dértől majdnem egészen fehérek voltak. A gyümölcsnek, de különösen a szőlőnek, ezen korai fagy tetemesen árthatott. A törökbuza is szenvedett általa, minthogy az által a teljes megérés lehetetlenné lett.

— Az időjárás Európában. Az általános lehűlés és a magas légnymás következtében a mult héten az időjárás kiderült és a nap sugarai meglehetősen felmelegítették az atmoszférát, de a sötétség beálltával a visszahatás annál érzékenyebb volt, és az egész continensen Franciaország nyugati partjaitól a pyreneak és alpok hosszában a Feketetengerig kemény fagy volt észlelhető. A hegyi vidékeken sűrű hóesések történtek és az időjárás valóságos téli jellegű lett. Német- és Franciaországban és Ausztriából fagy által okozott károkat jelentenek. Klermont, Limoges, Besancon és Augsburgban, ugy szintén nyugati Csehországban, Felső- és Alsó-Ausztriában, Stajermarkban 3 sőt 6 fok Celsiuszt észleltek jégképződés mellett. Az utolsó napokban ezen időjárás kelet felé terjedett és most már Oláhországból, Moldorából és az alsó dunai-tartományokból szintén fagyot jelentenek az időjárás kiderülése mellett. Az utoljára beérkezett sürgönyök szerint a Péterváron levő vihar-centrum gyorsan sülyed és egy gyorsan bekövetkezendő kemény légáramlat következtében változás reményelhető ezen abnormis időjárásban.

— A gyula-fehérvári ügyvédi kamara részéről ezennel közhírre tétetik, miszerint Veress Bálint n.-enyedi ügyvéd, elhalálozása folytán, az ügyvédek lajstromából kitöröltetett, és a

halaszthatlan teendők fogatosítására gondnokol O. Veres Gábor n.-enyedi ügyvéd nevezetett ki.

— Trefort Ágost miniszternél e hó 1-én reggel tiszteltgett azon küldöttség, melyet a megyetemi hallgatók azzal bíztak meg, hogy tanárur Wagner László érdekében a miniszterhemenjen. Trefort a legszívesebben fogadta a küldöttséget, s miután Miklós Odón kezéből a megyetemi hallgatók kérvényét átvette, megnyugtatta őket szeretett tanárur sorsa iránt, kinek állomásán való megmaradását ő — ugymond — teljes szívből óhajtja; végül pedig azon szavakkal bocsátá el a küldöttséget, hogy Wagner tanári állásából felfüggesztése vagy végleges elbocsátása jogilag lehetetlen.

— Történelmi és irodalomtörténeti kiállítás nyílt tegnapelőtt meg a budapesti nemzeti muzeumi könyvtár előcsarnokában. Érdekes és valóban tanulságos szemlélni való, melyért köszönettel tartozik a közönség a két rendezőnek, Fraknoi Vilmos és Babics apát uraknak. A kiállításban van 13 eredeti okirat minden királyunktól, II. Endrétől kezdve, és az erdélyi fejedelmektől; továbbá kéziratok Verboczytól, Mátyás királytól, Bakácsztól, Mustafa budai pasától, Mehemed nagyvezértől, IV. Mohamed szultántól, savoyai Eugéntől, Caraffától, szóval történelmünk majdnem valamennyi nevezetességétől. Valamennyi kézirattól 1711. év előtti keltű. Ki van továbbá állítva a XII—XVI. századból való 26 codex, köztük a híres „Latiaticus feleim”; a magyar nyomdászat termékei, kezdve a legrégebbekben egész az 1711-ből valóig, összesen 64, továbbá 42 latin és német régi nyomtatvány Magyarországból. Végül ki vannak állítva 83 keretben régi híres emberek arczképei és régi csataképek. A 60 lapra terjedő, kiváló gonddal szerkesztett, beható magyarázó jegyzetekkel ellátott catalogus ad fölvilágosított mindazon dolgok megismeréséhez. Az oklevelek jobbról, a nyomtatványok és régi codexek balról helyezték el, időrendi sorozatban. A falat pedig két oldalról a képek fedik el szintén az időrend szoros megtartásával. Érdekes régi arczok, nagybábura metszetek, melyek majd nem egytől-egyik közelünk történeti kitűnőségeit mutatják be. Ott van királyi családunk több tagja, az erdélyi fejedelmek sorából egy egész csoport, a Báthoriak, Rákóczyak, Bethlenek, Zrinyiek, Pálfiyak, Eszterházyak s a többi történeti családok nem egy tagja, az esztergomi primások és költőink közül is számos kitűnő. E képsorozat rendezése Babics apát ur érdeme.

— A hírlapok mennyei patranusa. A „M. Állam” szerint a hírlapíróknak is lesz ezután saját védő szentjük. És pedig Szaezi Szent Ferencz, kit a pápa nem rég az egyház tudorai közé sorolt. E jeles gondolat Margottinak az „Unitá Cattolica” szerkesztőjének eszébe fogamzott meg, ki Tripei Alajost az „Il Papato” szerkesztőjét kérte föl nyilvánosan, szorgalmazná a pápánál, hogy az említett szentet decláralja a hírlapok égi védő szentjéül. Lonkaynak ugy látszik ez nincs inyére, más jelöltje lehet sutban, mert azt teszi e hírhöz: „E kérdésre visszavertünk.”

— Az operaház Budapestén folyvást építik, lassan, de szépen, biztosan. Eddig 440,000 frtot adtak ki rá. Összes költsége 2.110,000 frtra van véve. Megnyitása 1880-ban történhetik meg, mikorra a sugárút is kiépülhet s Erkel Ferencz is megirhatja „Szent István” című nagy dalművét. Jelenleg az épületen vagy hatszáz munkás dolgozik naponkint. Kivéve némely oszlopot és szobrázat művet, melyeket olasz márványból, olasz földön készítenek, minden anyag, melyet az operaháznál használnak, hazai termék, valamint a kő, vas és fa-munkára vállalkozott cégek is valamennyien hazaiak. Ybl Miklós a terv s Szilágyi Lajos az építés ellenőre.

— Báthory István földi maradványait rövid idővel ezelőtt fedezték fel a krakkói székesegyház egyik elrejtett sírboltjában. A lengyel bűszkén beszéli el gyermekének a dicső lengyel király történetét, ki Iván cárt a kegyetlent, oly emlékezetesen megalázta. A hagyomány és költészet dicsőfényével köryezett e királyról hosszú időn át nem tudták, hol nyugszanak tetemei. A véletlen ugy akarta, hogy a lengyelek most, az orosz-török háboru alatt, találják meg a legnagyobb oroszverő földi maradványait a történeti nevezetességű Wawel templomában. Ez esemény egész Lengyelországban örömteljes sensatiót keltett. Mindenki ünnepélyes, nagy temetést várt. Csaknem mind egyik lengyel lap Galiciában követelte azt, cathegoricus hangon. De a mi feudális orosz-barátaink mindent szorgosan kerülnek, a mi „szövetségeseinknél” szemet szurhatna. Krakkóban több befolyásos lengyel magnás titkos tanácskozást tartott, s elhatározták, hogy Báthory István temetést „egész csöndben”, minden egyházi szertartás nélkül fogják eltemettetni. Midőn az aristokratikus armány kitudódott, nagy volt a zugolódás a krakkói nemzeti körökben. Az utcasarkokon falragaszok követelték, hogy Báthory István szintélyünnepélyességgel temetessék el, mint 1869-ben Nagy Kázmér felfedezett földi maradványai. De a feudális cottaia ignorálta a nemzeti körök e kívánságát, s hogy eljárását igazolhassa, azt a hírt terjesztette, hogy Báthory István a krakkói királyi sírboltban nyugszik, miért is ez alkalommal egyszerű misemondás is megteszi. S így is történt. Hogy azonban a tanulóknak esetleges tüntetés

tését is kikérüljék, a csendes misét kora reggel mondatták el.

— Csodagyermek. A „Bohemia” című lap a következő sorokat közli, melyek mi ránk magyarokra mindenesetre nagyobb érdekűek, mint akármely más nemzetre. E napokban — írja e lap — a „Kranz” című szépirodalmi hetilap 1824-ki évfolyamában lapozgatva, véletlenül egy igen érdekes adatra akadunk. Egy bírálat Liszt Ferenczről, ki akkor. ezelőtt 53 évvel, mint kis fia Párisban egy hangversenyen bemutatta magát. E hangversenyről a „Kranz” a következő jelentést közli: „A párisi olasz színházban márczius 7-én hangverseny adatott egy List nevű (ekkor így írták nevét) ifju magyar javára. E fiatal ember, azt mondják, 12 éves, széke, igen élénk, csaknem szépnek mondható arcu. Egész lénye az ifjukur gondatlan elfogulatlanosságát és pajzosságát sugározza vissza. A pianoforte mellett megérett ember ó már, annyiban legalább, a mennyiben az, hogy tökéletes ura e hangszernak, ily elnevezésre jogosít. Tökéletes praecisióval és kifejezéssel játszotta Hummel egy nehéz concert-darabját. Ö neki azonban egyáltalán nem látszott nehézség. A billentyűk készségesen engedelmeskedtek akarátának, mintha kiegészítő részei lettek volna ujjainak; mert nem olvasta a hangjegyeket, csak könnyű nélkül játszott. A mi játéknak mechanikai részét illeti, gyakorlottsága csakugyan csodaszzerűnek mondható s teljesen megérdemli a viharos tetszetsajt, melyben részesült. Ugyan azon este még variációkat játszott a „non più andrai” théma fölött és pedig rögtönözve, s e phantasiát ép oly gyorsan, gyakorlatlan, briliánsul játszotta, mint a concertet. De, hom zeneszerzői tehetségéről is mondassunk ítéletet, arra szükséges lenne, hogy még egyszer, más körülmények között hallanók.

— Uj könyvek. A Franklin-Társulat Budapestén ismét néhány, kiadásában újabbban megjelent s igen csinosan kiállított könyvet küldött be szerkesztőségünknek, még pedig: Bernát Gáspár adamái, élezei, apró freskóképei és gasziádái, szeme gyűjtő hátrahagyott özvegye a szamar-kandi püspök. Ára füzve 1 frt 20 kr. — Kubinyi Lajos. Az okserű gazdálkodás alapelvei, Kezdő és kisbirtokosok számára. Válogatott források nyomán számos ábrákkal. Ára füzve 1 frt 60 kr. — Dr. Lázár Gyula. Az ozmán uralom története Európában. Két köt. (42 iv, 8-rét.) Ára füzve 4 frt. Első kötet: A török nemzet őstörténelme egész I. Szelim haláláig. Második kötet: I. Szulejmántól (1520) egész a jelenkorig. Az ozmán birodalom történelmének ismerete napjainkig, megkönnyíti és képesebbé teszi a keletinöpek ama nagy drámájának megértését, melynek első felvonása most kezdődött, s melynek mi — egyelőre — nézői vagyunk. Ha pedig nemzetünk is hivatva lesz e drámában szerepet játszani, ugy a történelem — e nagy mester — bennünket is meg fog tanítani szerepünk helyes felfogására. Ajánljuk ezen érdekes és korszerű történeti munkát olvasóink szíves figyelmébe. — Utmutatás a szabadalmak elnyerése, meghozabbítása és átruházása körül követendő eljárásról. A magyar korona területén lakó iparosok és honpolgárok számára. Szerkesztette Paulekovich Gyula. Ára 20 kr.— Vértési Arnold. A fölkelő nap országa. Regényes utazás Japánban. Sok képpel. Ára füzve 2 frt.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

a kolozsvári kisegítő-takarék-pénztári szövetkezet forgalmáról szept. havában 1877.

Bevételek.

Pénztármaradék a mult hóról 128,413 frt 13 kr, 3 törzsbetét 4 50 150 frt, betétek után 43,293 frt 38 kr, kamat, feldij 9,210 forint 83 kr, váltó úrlapért 149 forint 40 kr, egyleti ház után 250 frt, 978 esetben visszafizetett kölcsön 291,042 frt 07 kr.

Összesen 472,508 frt 81 kr.

Kiadások.

973 esetben kölcsön 310,775 frt 84 kr, tisztviselők fizetése 1128 frt 33 kr, irodai kellékekre 283 frt 18 kr, váltó úrlapra 150 frt, kamat 102 frt 09 kr, segélyezésre 7 frt 83 kr, adóba 174 frt 42 kr, betét visszafizetések 74,141 frt 87 kr, napi biztosi megjelenés 24 frt, törzsbetét utáni kamat 3 frt 50 kr, törzsbetét utáni feldij 5 frt, pénztármaradék 85,712 frt 75 kr.

Összesen 472,508 frt 81 kr.

Kolozsvárt, sept. hó 30. 1877.

Tauffer Ferencz, Kozák Ede, igazgató pénztárnok

Geltch János, fő-könyvvizető.

Piaczok árai.

— A sz.-régeni piaczárjegyzéke sept. 27-ről: Egy hectoliter tisztabuza 6 frt75 — kr, elegybuza 6 frt — kr, rozs 5 frt, törökbuza 5 frt 66 kr, zab 2 frt 33 kr, paszuly 8 kr, pitykó 2 frt 50 kr, 100 kigr. szóna 2 frt 30 kr, 100 kigr. zsupszalma — frt — kr, 100 kilogr. alomszalma — frt 90 kr, egy kiló disznózsír 1 frt 05 kr, egy kiló turó — frt —, egy kiló disznó-hus perzselt — kr, marhahus 36 kr, — köbméter fa, nem usztatott 2 frt 40 kr.

— A n.-enyedi piaczár árai 1877. szept. hó 27-ről. 1 hectoliter tisztabuza 8 frt 50 kr, rozs 5 frt 50 kr, törökbuza 5 frt 60 kr elegy-

buza 7 frt 25 kr, zab 1 frt 25 kr, árpa — frt — kr, 100 kilogram szóna köve 2 frt 40 kr, kötetlen 2 frt 20 kr, alomszalma — frt 65 kr zsupszalma — frt 80 kr, egy köbméter fa kemény 2 frt 35 kr, fagygyugyortya 68 kr, egy kilgr. marhahus 36 kr, konyhaliszt 22 kr, rizs 40 kr, egy liter gyöngykása 30 kr, borsó 12 kr, lenese 15 kr, paszuly 7 kr, köles 21 kr, pohánka — kr, egy hectoliter burgonya 2 frt 50 kr.

A „KELET” magán-táviratai.

Feladatott Budapestén okt. 4. reg. 3 ó. 20 p.

Érkezett Kolozsvárra okt. 4. reg. 4 ó. 20 p.

Éjjel érkeztek.

Plevnánál az oroszok nagyban mozognak. A hadműveleteket jövő hét elején újból megkezdik.

Az orosz főhadiszállás értesülve volt a magyar légio terveiről és intézkedéseket tett ellene.

A „Fremdenblatt” szerint Klapka részes a forradalmi czelokra szánt fegyverek ügyében.

Helfy Ignác ez a következő: egy külvárosi rendőrtiszt Helfyt az erdélyi mozgalommal együtt hallván emlegettetni, ennek kiderítése végett figyelemmel akarta kísértetni Helfyt, hátha valami fontosnak nyomára jönne. Saját szakállára tehát felsőbb megbízás nélkül felfogadott 4 targonezást, hogy kísérik messziről figyelemmel, hova jár és kikkel érintkezik. Az együgyű targonezások tegnap este Helfy lakására mentek és ezeket mondták: „minket ugy küldtek, hogy az urra vigyázzunk” s egész éjjel nála voltak, ettek, ittak. Tisza Kálmán, Jekelfalusy és Thaisz megbotránkozva értesültek a dologról. A rendőrtiszt, kinek azt meg kellett volna akadályoznia, megbüntettetik.

Feladatott K.-Vásárhely oct. 3. este 6 ó. 1 p.

Érkezett Kolozsvárra oct. 4. éjjel 1 ó. 25 p.

Azon sensationalis hír, hogy Kézdi-Vásárhelyi összeütközés történt volna a katonaság és polgárság közt, teljesen alaptalan. Itt olyan nem történt, rend, béke és nyugalom zavartalan.

Feladatott Budapestén oct. 4. 10 ó. 25 p. d. u.

Érkezett Kolozsvárra oct. 4. 12 ó. — p. d. u.

Délben érkeztek.

Szerbia indul az oroszok plevnái támadásával egyidejűleg. A császár levelet írt Milánhoz.

A magyar arany-rente a lapokban legjobban fogadtatik, Rotschild, Horbostl és Hanseman Londonban megegyeztek a kibocsátásra nézve.

Az oroszok alkalognak a görögökkel.

Montenegró kijelenté a czárnak: békével meg kívánja tartani Felső Herezegovinát, megszállja azt és tovább nem harezol.

Legujabb.

Feladatott Budapestén oct. 4 12 ó. 30. p. d. u.

Érkezett Kolozsvárra oct. 4. 1 ó. — p. d. u.

Mehemed Ali helyébe Szulejmánt a dunai sereghez fővezérré nevezték ki, Szulejman helyére Reuff pasa küldetett, Mehemed visszahívatott.

Távirati a becsitűdösítés tőzsdéről.

October 3-án 5% Metaliques 64.35 frt. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 6690. frt Arany járadék 111.25 1860-ki államkölcsön 75.05. Bankrészevények 111.25. Hitelrészevények 844.—. London 21850 Ezüst 104.— Cs. kir. arany 55.9 1/2. Napoleon'd'or 9.38 1/2. 100 mark német értékű 57.65.

Urbéri kötvények: Magyarországi 116.90. Temesi 78.—. Erdélyi 76.50 Horvátországi 76

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Békésy Károly.

Pályázati hirdetés.

Az alattírt szolgabírói járásban, az 1876. évi XIV. t. cz. II. rész I. fejezete értelmében, az alábbi egészségügyi körökben évi 300 frt fizetés, s 50 frt lakbér mellett rendszeresített körorvosi állomásokra u. m.

- 1.) Uzon, Szentivány, Laborfalva, Bikfalva, Dobolló, Nyén, Márkos és Bodola községek, Uzon főhely; összesen 8997 lélek számmal.
- 2.) Nagy-Borosnyó, Magyarós, Szacsva, Egerpatak, Réty, Komolló, Bitá, Várhegy, Kisborosnyó, Feldoboly, Lissznyó és Léczfalva községek, Nagy-Borosnyó főhely; összesen 8209 lélek számmal.
- 3.) Bodzaforoduló, Szitalodza, Bodzavám községek, Bodzaforoduló főhely; összesen 3843 lélek számmal.

A pályázatok folyó évi november 30-ig, a Háromszék-megye sepsi felsőjárás szolgabíróségéhez Kis-Borosnyó (u. p. Nagy-Borosnyó) küldendők.

Kis-Borosnyón, 1877. szeptember 29-kén.

TOMPA MIKLÓS, szolgabíró.

Nem hivatalos.

Porcellán salon kemenczék gyári raktára Dietrich Sámuelnél

Kolozsvárt.

A közlő téli időnyre ezen általános kedvelt porcellán kemenczék megérkeztek és raktáromban a n. érd. közönség rendelkezésére készen állanak.

Meglepő diszes alaku, hófehérre zománcolt svéd-, strassburgi- és oszlop-kemenczék, úgy kandallókból dús készletet tartok és feltűnő jutányos áron szolgálhatok, melyek minden versenyt felülmulnak.

Ezen kemenczék úgy czélszerűség, mint izlésteljes kiállításuk következtében minden más fajta kemenczéknel jobban ajánlhatók és bármely elegans salon díszére szolgálhatnak.

Árjegyzékek, mintarajzok kívánatra azonnal megküldetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

(371) (1—3)

gy jó, értelmes és tapasztalattal bíró

főzőnő, (szakácsnő)

kerestetik, egy nagyobb Privát háztartáshoz.

Havibér 10—15 forint.

Bővebb felvilágosítást ad

MARKUS FRIGYES,

kereskedő

Segesvárt.

(368) (2—3)

Bethlen-Szent-Miklós október 10-dikén reggel 10 órakor, 80 hold tölgyesek maktermése árvereztetik szabad kézből a Bruckenthal Károly-féle hitbizományi kastélyban, kikiáltási ár 120 forint, bántépenz 10%. A disznók elhajtása előtt a bérlet ár egészen lefizetendő. Disznók halálhelyéhez vessző illő árban.

Bedőházy János,
hitbizományi jószág felügyelő.

Árverezési hirdetés.

Gondnokolt elmebeteg Wéer Pál tulajdonához tartozó és Kolozsmegyében fekvő **mezőmehesi és velkéri** földbirtokok, melyek együttesen 431 hold 23 □ öl szántó, 67 hold 195 □ öl kaszáló, 20 hold 95 □ öl kert és ház helyek, 165 hold 515 □ öl legelő, 55 hold 48 □ öl tó és nádas helyekből állanak, az ezen birtokok után járuló curialistákkal, italmérési joggal és a Mezőmehesén lévő malommal együtt, **1877-ik év október-hava 22-én**, a helyszínen Mezőmehesén 1500 frt kikiáltási árral; továbbá a **kedori** birtok, mely áll 13 hold 780 □ öl kert és ház helyekből, 196 hold 665 □ öl szántó, 104 hold 1015 □ öl kaszáló, 53 hold 775 □ öl legelő és 12 hold 570 □ öl árok és utakra való helyekből, curialistákkal és italmérési joggal 1200 frt kikiáltási árral; végül a **szekeres-törpényi** birtok 4 hold 210 □ öl kert és ház helyekből, 67 hold 425 □ öl szántó, 40 hold 928 □ öl, 76 hold 997 □ öl legelő és 8 hold 450 □ öl kopár és úthelyekből állandó 500 frt kikiáltási árral kezdve **1877-ik év október-hava 29-én**, a helyszínen Kodor és Szekeres-törpény községekben **1878-ik év április 24-dik napjától kezdve, 6 évi időre** nyilvános árverezés útján, a legtöbbet ígérőknek fognak haszonbérbe kiadni, mely árverezésekre árverezni szándékozik, azon hozzáadással hivatnak meg, miszerint a kiirt kikiáltási áraknak 12%-ot készpénzben, vagy óvadékképes állampapírokban, az árverező s biztos kezébe bántépenzül kötelesek letenni.

Az árverezési feltételek hivatalos órákban a megyei árvaszéknél Déesen és a helyszínen az árverező biztosnál megtekinthetők.

Szolnok-Dobokamegye árvaszékeinek Déesen 1877. szeptember 22-én tartott üléséből.

ANCA PÉTER, elnök.

MOLDOVÁN CONSTANTIN, jegyző.

Épen most jelent meg:

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt
kapható:

Az Athenaeum

nagy képes naptára 1878-dik évre.

Szerkeszti Concha Károly.

Tizenkilencedik évfolyam, számos fametszvényvel.

Ára 1 frt.

Felsőbb kereskedelmi kettős számvitel és levelezés.

Kereskedők, gyárosok, iparosok és pénzügyi hivatalnokok számára, valamint magántanuláshoz. Irta KÖRÉNY AGOSTON.
Második javított kiadás. Ára 4 frt 50 kr.

Softa induló.

Zongorára szerző M. T. Ára 60 kr.

Oceana Walzer

von August Cahnbley. Ára 95 kr.

Jeanne, Jeannette
et Jeanneton.

Keringő. Irta Déransart. Ára 1 ft 95.

Kosiki-Keringő.

Irta Mèra. Ára 1 frt 30 kr.

KOSIKI.

Franczia négyes Arbantól.

Ára 1 frt 04 kr.

Kronprinz Rudolf-Marsch.

Králól. Ára 45 kr.

A kis doktor.

Lengyelke Déransartól. Ára 65 kr.

Kapitány kisasszony.

Fr. négyes Strausztól. Ára 60 kr.

Schön Rohtraut.

Lengyelke Strausztól. Ára 60 kr.

Das Leben ist doch schön!

Keringő Strausztól. Ára 95 kr.

Trenliebeheu.

Polka Strausztól. Ára 60 kr.

A kis doktor.

Fr. négyes Strausztól. Ára 60 kr.

Methusalem-négyes

Strausztól. Ára 60 kr.

Märchen aus der Heimath.

Keringő Strausztól. Ára 90 kr.

Jeanne, Jeannette és Jeanneton.

Fr. négyes Arbantól. Ára 1 frt 30 kr.

A kis menyecske.

Fr. négyes Strausztól. Ára 60 kr.

Kosiki-négyes

Dessauxtól. Ára 1 frt 04 kr.

Sylvia-keringő.

Métrától. Ára 1 frt 30 kr.

Geflügelte Worte.

Keringő Strausztól. Ára 90 kr.

O schöner Mai.

Keringő Strausztól. Ára 1 frt.

Glücklich ist, wer vergisst!

Lengyelke Strausztól. Ára 60 kr.

Reunion-négyes

Zikofftól. Ára 65 kr.

Der Abendstern.

Keringő Litolfától. Ára 1 frt 13 kr.

Kleine Blumen, Kleine Blätter.

Keringő Hermanntól. Ára 95 kr.

Vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban teljesítetnek utánvét mellett. Legcélzesebb azonban a kívánt könyvek árát postautalvánnyal előre beküldeni, mely esetben a könyvek árán felül még 10 kr. küldendő a fuvarlevél és csomagolásért.

(424)

Bécs legnagyobb és legjobb hírt

vasbutor-gyára

Reichhard és társa

BÉCSBEN,

III. Marxergasse 17

Sofienbad mellett.

Ajánlja magát izléses kivitelű gyártmányai pontos szállítására. Képes mintalapok kívánatra ingyen.

(337)

(5—6)

a legmagassabb áron vásárolnak

J. Medinger és fia

Bécsben.

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,

ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT.

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen meg bővítve és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvők, a **könyomdát** kitűnő metsző kezeli. A **nyomdai munkák** kiállításához szükségelt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYÁRI ÁRBAN SZÁMITTATIK.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal és a leggyorsabban s a legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árban képes előállítani, hogy e nemből bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindennemű és nyelvű **könyvek**, bármiféle **rovatos ívek**, **körlevelek**, **árjegyzékek**, **számlák**, **nász- és vigalmi jelentések**, **névjegyek**, **meghívó-jegyek**, **táncrendek**, **gyógyszertári-jelzetek**, **bor- és roszolis- és más vignettek**, **újévi és más alkalmi üdvözlőtek**, **baromutlevelek**, **vásárcédulák**, **hirdetmények**, bármilyen nagyságú **falragaszok**, szóval minden e szakba vágó munkák **izletes kiállítását** elvállalja.

Különösen a **kir. törvényszékek**, **megyei- és városi hatóságok** és a **községi előljáróságok** figyelmét bátor arra felhívni, hogy a **hivatali szükségletekre** megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös súlyt fektet.

Előlegesen költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

Az új „**polgári törvénykezési rendtartás**”-ban és a **Kolozsmegye gyalui egyesbirája által a községi előljáróságok részére kiadott „utasítás”**-ban előforduló **magyar** akár **román** szövegű nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis mennyiségben **koncz számra** is, jutányos árban szolgál. Az „**utasítás**”-ban előforduló mintáknál világosan kiteendő: **magyar** vagy **román** szövegű nyomtatvány szükséges-e?